

Helsingin yliopiston saavutettavuussuunnitelma 2023–2024

Sisällys:

- 1 Saavutettavuuden edistäminen Helsingin yliopistossa.
- 2 Yhdenvertainen sekä häirinnästä ja syrjinnästä vapaa toimintakulttuuri.
- 3 Oppimisen ja opetuksen saavutettavuus.
- 4 Digitaalinen saavutettavuus.
  - Verkon kautta saavutettavat tietojärjestelmät ja mobiilisovellukset
  - Tiedotus ja viestintä
  - Verkkomateriaalit ja -julkaisut opetuksessa ja tutkimuksessa
- 5 Rakennusten ja tilojen saavutettavuus.
- 6 Seuranta.

1 Saavutettavuuden edistäminen Helsingin yliopistossa.

Saavutettavassa yliopistossa jokainen opiskelija ja henkilökunnan jäsen voi tuntea yhdenvertaisuutta ja osallisuutta riippumatta henkilökohtaisista ominaisuuksistaan tai elämäntilanteestaan. Saavutettavuudella edistetään jokaisen yliopistoyhteisön jäsenen hyvinvointia. Yliopiston asenneilmapiiri, tilat, sähköiset järjestelmät, työ- ja oppimisympäristöt sekä opetusmenetelmät mahdollistavat henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan monenlaisten sekä erilaisissa elämäntilanteissa elävien opiskelijoiden ja työntekijöiden osallisuuden ja yhdenvertaisuuden.

Yhä useammat yliopistolaiset tarvitsevat työssään tai opinnoissaan tietoa saavutettavuudesta esimerkiksi suunnitellessaan oppimateriaalia, varatessaan tiloja tai suunnitellessaan tapahtumia. Saavutettavuustyön tavoitteena on tukea ihmisiä saavutettavuuden toteuttamisessa.

Helsingin yliopiston saavutettavuussuunnitelma kiteyttää tavoitteet ja tahtotilan kahden seuraavan vuoden kehittämistoimista. Nämä haastavat koko yhteisön muutokseen saavutettavamman yliopiston hyväksi. Saavutettavuusosaamisen tasoa on nostettava kaikissa tukipalveluissa.

Toimenpiteet

- Yliopistossa on saavutettavuusryhmä, jonka tehtävänä on edistää saavutettavuutta, selkiyttää käytettäviä käsitteitä sekä tukea ja seurata saavutettavuussuunnitelman toteutumista.
- Yliopiston palveluysiköihin nimetään saavutettavuusyhdyshenkilö tai -henkilöitä, jotka konsultoivat ja neuvovat yliopistoyhteisön jäseniä saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä. Yhdyshenkilöt muodostavat saavutettavuustyötä tukevan verkoston.
- Palveluysiköissä toimivien saavutettavuusosaamista vahvistetaan koulutuksen ja yhteistyön avulla.

2 Yhdenvertainen sekä häirinnästä ja syrjinnästä vapaa toimintakulttuuri.

Helsingin yliopiston arvojen – totuus, sivistys, vapaus ja yhteisöllisyys – ohella eettinen ohjeistus ja siinä luetellut periaatteet muodostavat perustan yliopiston päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi. Yliopistolla on lisäksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä ohjeistus epäasiallisen kohtelun ja häirinnän ehkäisemiseksi. Tavoitteena on toimia Helsingin yliopiston strategisen valinnan mukaisesti niin, että yliopisto on paras paikka opiskella ja työskennellä. Yliopisto sitoutuu edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan. Yliopiston päämääränä on olla edelläkävijä moninaisuutta kunnioittavan ilmapiirin sekä hyvinvoivan opiskelu- ja työympäristön luomisessa.

Saavutettavuuden huomiointi edistää yhdenvertaisuutta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä niiden osana esteettömyys ovat osa moninaisen ja monikielisen yliopistoyhteisön arkipäivää. Esteetön toimintaympäristö on saavutettava sekä opiskelijoille, henkilöstölle, opiskelupaikkaa hakeville, että vierailijoille.

Toimenpiteet

- Parannetaan yliopistolaisten tietoisuutta yliopiston velvollisuuksista, ohjeistuksista ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöstä: tuodaan näiden sisältöä näkyvämmäksi kampuksilla.
- Seurataan yliopiston henkilöstön työhyvinvointikyselyn tuloksia sekä opiskelijapalautteen tuloksia ja tehdään kohdistettuja toimenpiteitä yksiköihin, joissa on tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita.
- Järjestetään yliopistolaisille edelleen ajankohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksia ja -tilaisuuksia. Järjestetään esihenkilöille koulutusta epäasiallisen kohtelun ehkäisemisestä.
- Henkilöstön perehdytyksessä ja henkilöstökoulutuksessa huomioidaan, mitä saavutettavuudella tarkoitetaan yliopistossa, ja millaista on kielitietoinen toiminta yliopiston monikielisessä ympäristössä. Konkreettiseksi avuksi kootaan muistilista tärkeistä huomioitavista asioista.

3 Oppimisen ja opetuksen saavutettavuus.

Suurin osa yliopistoyhteisöstä on tekemisissä opiskelun tai opetuksen kanssa. Lisäksi opetus on viranomaistoimintaa ja siksi sen on oltava saavutettavaa. Opetuksen ja ohjauksen saavutettavuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten asenneilmapiiri, opetustilojen esteettömyys sekä sähköisen oppimisympäristön ja oppimateriaalien saavutettavuus. Saavutettavuuden toteutuminen opiskelussa ja opetuksessa on prosessi, joka vaatii välineiden lisäksi monenlaisten osaajien työaikaa ja yhteistyötä. Tässä prosessissa opiskelija on yksi osaajista, oman asemansa mukaisine oikeuksineen ja vastuineen. Saavutettavuuden edistäminen vaatii myös resurssien kohdentamista saavutettavuustyöhön niin opetustilojen kehittämisen kuin opettajien tuen muodossa.

Yksilöllisillä järjestelyillä (kohtuullinen mukautus) tuetaan hakijoiden yhdenvertaisuutta valintaprosessissa. Opiskelijavalinnoissa yksilöllisiä järjestelyjä tarvitseva hakija hakee opiskeluoikeutta samoin kuin muutkin hakijat ja hänen on osallistuttava valintaprosessiin valintaperusteiden mukaisesti. Hakijoiden koevastaukset arvioidaan samoin periaattein riippumatta siitä, onko joidenkuiden hakijoiden kohdalla toteutettu yksilöllisiä järjestelyjä. Vastausten arvioijille ei tiedoteta toteutetuista yksilöllisistä järjestelyistä.

Jokainen Helsingin yliopiston opiskelija on oikeutettu opintojen yksilöllisiin järjestelyihin, jos hänellä on jokin vamma, haitta tai sairaus, jonka vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä oppimisen tukea. Yksilöllisiä järjestelyitä myönnetään lääkärin tai muun asiantuntijalausunnon perusteella. Opintojen yksilöllisiä järjestelyitä ei ole tarkoitettu paikkaamaan yliopiston saavutettavuuspuutteita, joita tunnistettaessa tarvittavat muutokset ja korjaukset tehdään yhteiseksi hyödyksi.

Opiskelijan ensisijaiset yhteyshenkilöt ovat lähipalveluiden esteettömyysyhdyshenkilöt. Lisäksi yliopistolla toimii yksilöllisten järjestelyiden asiantuntijaryhmä. Yleisten tenttien yksilöllisiä järjestelyitä hoitavat tenttitoimiston esteettömyysyhdyshenkilöt. Helsingin yliopiston kirjaston asiakkaalla on mahdollisuus rekisteröidä yksilöllisten järjestelyjen tarve, jos tarvitsee apua kirjaston tilojen, kokoelmien tai palvelujen käytössä jonkin toimintarajoitteen vuoksi.

Yksilöllisten järjestelyn saaminen on kuormittava prosessi opiskelijoille, koska opiskelijan tulee olla yhteydessä useaan eri tahoon järjestelyjen saamiseksi. Opetushenkilökunnalla ei aina ole tarvittavaa osaamista järjestelyistä, jolloin opiskelijan on neuvottava opettajiaan asiasta. Prosessia helpottaisi tietoturvallinen järjestelmä ja prosessi, jossa opiskelijaa ei tarvitsisi pallotella luukulta toiselle.

Toimenpiteet

- Koulutusohjelmien valmistellessa lukuvuosittaisia opetusohjelmiaan suositetaan mahdollisuuksien mukaan pedagogisia ratkaisuja, jotka tuottavat useita suoritusvaihtoehtoja. Yksilöllisten järjestelyiden tarve vähenee.
- Erilaisten suoritusvaihtoehtojen, kohtuullisten mukautusten ja yksilöllisten järjestelyiden tarpeet otetaan osaksi opettajien perehdytystä ja pedagogis-tekniistä tukea.
- Yliopisto vahvistaa SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education) -neuvontaa ja ohjausta osana kansainvälisiä osaajia tukevaa Talent Boost-hanketta.
- Yliopisto-opiskeluun valmentavien opintojen ja pätevyitymisopintojen tarjontaa jatketaan hankerahoituksen tuella ja samalla edistetään tällaisen koulutuksen integroimista osaksi pysyvää koulutustarjontaa.
- Jatketaan ja laajennetaan korkeakouluopintoihin lapsia ja nuoria orientoivaa Näktergalen-mentorointikokeilua. Lapsi saa yliopisto-opiskelijan mentorikseen. Mentorointijakson aikana he saavat tutustua Helsingin moniin mahdollisuuksiin, ja muun muassa vierailevat yliopistossa.
- Yksilöllisten järjestelyiden prosessin selkiyttämiseksi selvitetään mahdollisuudet hankkia tietoturallinen järjestelmä, jolla hakemuksia ja tietoja käsitellään. Opiskelijalta voidaan pyytää tällöin suostumus tietojen käsittelyyn ja tietoa voidaan siirtää henkilöltä toiselle. Järjestelmästä voidaan tarkistaa, minkälaisiin järjestelyihin opiskelijalla on oikeus.

4 Digitaalinen saavutettavuus.

Digitaalinen saavutettavuus tarkoittaa sitä, että kuka tahansa voi käyttää verkkopalveluja ja niissä olevia sisältöjä helposti. Saavutettavuuden ansiosta digipalvelut palvelevat kaikkia käyttäjiä, myös heitä, joilla on käytön rajoitteita tai haasteita. Erilaiset käyttäjät pitää huomioida jo verkko- ja digipalveluiden valmistelu- ja suunnitteluvaiheissa. Tietojärjestelmän saavutettavuus on järjestelmän hankkineen yksikön vastuulla. Tämä tarkoittaa saavutettavuuden selvittämistä esimerkiksi ulkoa hankitun auditoinnin avulla, saavutettavuusselosteen julkaisemista sekä järjestelmän saavutettavuuspuutteiden korjaamista.

Helsingin yliopistoa koskee [laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta](#). Tämä ns. digipalvelulaki määrittelee, miten EU:n saavutettavuusdirektiivi toteutuu Suomessa ja se sisältää saavutettavuusvaatimuksia, joiden tulee toteutua yliopiston verkkopalveluissa. Laki velvoittaa noudattamaan kansainvälisen [WCAG-ohjeistuksen A- ja AA-tason kriteerejä](#). Verkkopalveluiden yhteydestä tulee myös löytyä saavutettavuusselosteet, joissa kerrotaan palvelujemme saavutettavuudesta ja saavutettavuuspalautteen antamisesta. Helsingin yliopiston verkkosivuilla on tarjolla digitaalisen saavutettavuuden ohjeita koko yliopistoyhteisölle.

Verkon kautta saavutettavat tietojärjestelmät ja mobiilisovellukset

Saavutettavuusvaatimusten huomioiminen on osa Helsingin yliopiston digitaalisten palvelujen kehitystä ja hankintaa. Helsingin yliopiston verkkopalveluja on kehitetty jatkuvasti saavutettavammiksi asiantuntijoiden tekemien auditointien, itsearviointien ja automaattisten työkalujen avulla. Verkkopalveluiden välillä on kuitenkin nykytilanteessa eroja niiden saavutettavuuden tasoissa. Osasta palveluita puuttuu vielä myös saavutettavuusselosteet. Kirjasto huomioi saavutettavuuden hankkiessaan e-kirjoja ja -lehtiä ym. digitaalisia aineistoja.

Tiedotus ja viestintä

Helsingin yliopiston vastuulla on ottaa huomioon saavutettavuus kaikessa tiedotuksessa ja viestinnässä. Saavutettavassa sisällöntuotannossa on vielä haasteita, sillä sisällöntuottajia on yliopistolla tuhansia. Sisällöntuottajia perehdytetään saavutettavien sisältöjen tekemiseen ja tarjolla on erilaisia ohjeistuksia sekä koulutusta.

Helsingin yliopisto viestii kolmella kielellä, jotta koko yliopistoyhteisö sekä ulkoiset kohderyhmät pääsevät tiedon äärelle. Kansainväliset opiskelijat ja henkilöstön edustajat ovat kohderyhmiä, joiden tarpeet ovat osin erilaisia kuin muilla yliopistolaisilla. Kansainväliset opiskelijat tulevat pääosin opiskelemaan maisteri- ja tohtoriohjelmiin. Heillä ei ole pohjana jo alemman korkeakoulututkinnon aikana syntyntä integroitumista yliopiston toimintakulttuuriin ja kieliympäristöön. Tämä pitää huomioida viestinnässä sekä palveluiden ja tuen tarjonnassa.

Osassa yliopiston verkkopalveluissa on sisällöntuottajille tarjolla työkalu verkkosisältöjen laadun ja saavutettavuuden varmistamiseksi.

Verkkomateriaalit ja -julkaisut opetuksessa ja tutkimuksessa

Opettajien tuottamat sisällöt

Sisällöntuottajan oppaan yleisen saavutettavuusohjeistuksen lisäksi yliopistolla on opettajille suunnatut [Opetuksen saavutettavuus -ohjeet Opetustyön ohjeet -sivustossa](#). Lisäksi kirjasto tukee laajasti avointa julkaisemista, muun muassa kansallisen avointen oppimateriaalien kirjaston (aoe.fi) käyttöä.

Moodle ([moodle.helsinki.fi](#)), Moodle-pohjainen DigiCampus ([digicampus.fi](#)) ja HY:n MOOC-keskuksen mooc.fi -alusta ovat laajasti opetuksessa käytettyjä alustoja, joiden työkaluilla tuotetaan verkkomateriaaleja. Mooc-alueista tulee tehdä aina saavutettavia, kun taas suljettuja Moodle-alueita ei tarvitse tehdä saavutettaviksi, jos niitä ei ole tarkoitettu toistuvaan käyttöön.

Opettajille suunnatuissa ohjeissa opastetaan, miten Moodle-alueelle voidaan luoda, tuoda tai yhdistää kolmen tyyppistä sisältöä tai palveluita:

1. Moodlessa saavutettavaksi tehtävä sisältö (tekstit, linkit, taulukot, kuvat)
2. Moodlen ulkopuolella saavutettavaksi tehtävä sisältö (esimerkiksi itse tuotetut dokumentit, videot ja äänitteet)
3. Kolmannen osapuolen sisältö tai palvelu (esimerkiksi dokumentit, videot, äänitteet, verkkosivut tai verkkopalvelut).

Opiskelijoiden tuottamat sisällöt

Opiskelijan Moodle-alueelle tuottamien sisältöjen ei tarvitse olla saavutettavuusvaatimusten mukaisia. Poikkeuksena ovat sisällöt, joita käytetään toistuvasti: esimerkiksi sellainen opiskelijan tekemä video, joka jää oppimateriaaliksi tulevillekin vuosille, on tekstitettävä.

Tutkielmat ovat julkisia asiakirjoja, joiden saavutettavuudesta Helsingin yliopiston ja opiskelijoiden tulee huolehtia. Saavutettavan tutkielmatiedoston luomistyötä helpottamaan on tehty Helsingin yliopiston visuaalisen ilmeen mukainen pohja Word-tekstinkäsittelyohjelmalla. Pohjaan on ennalta määritelty tyylit ja otsikkotasot, joita tulee käyttää loogisessa järjestyksessä. Pohjassa neuvotaan lisäksi mm. kuvien, kuvioiden, taulukoiden ja kaavojen lisäämisessä, nimeämisessä ja muotoilussa sekä tiedoston kielen määrittelyssä ja otsikoinnissa. Nämä kaikki ovat edellytyksenä saavutettavan pdf-tiedoston luomiselle.

Opiskelijoille suunnattu saavutettavuusohjeistus löytyy Opiskelijan ohjeista: [Digitaalinen saavutettavuus – mitä opiskelijan tulisi tietää?](#)

Toimenpiteet

- Kaikkiin yliopiston verkkopalveluihin ja tietojärjestelmiin, jotka kuuluvat digipalvelulain piiriin ja joita yliopistoyhteisön jäsenet tarvitsevat opinnoissaan ja työnteossa, tehdään saavutettavuustarkastus. Yliopiston sovellussalkkuun kirjataan tiedot järjestelmän kuulumisesta lain piiriin ja tarkastuksen tulos.
- Saavutettavuusseloste lisätään kaikkiin palveluihin. Selostekohtaisesti sovitaan ylläpidon toimintamallit.
- Kaikessa digitaalisten palveluiden kehityksessä ja hankinnoissa tulee varmistaa saavutettavuus. Saavutettavuuden puutteiden korjaamista jatketaan tunnistetuissa kohdissa kuten SISU-järjestelmässä.
- Nimetään matalalla kynnyksellä toimiva taho, joka konsultoi ja neuvoo kaikkia yliopistoyhteisön jäseniä digitaaliseen saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä.
- Nimetään digitaalista saavutettavuustyötä koordinoiva taho, joka kuuluu yliopiston saavutettavuuden varmistamiseen koottuun yhteistyöryhmään. Palveluyksiköiden yhteinen verkosto voisi näkyä yliopistolaisille yhteisenä palveluosoitteena ja Efecte-työjonona.
- Vahvistetaan sisällöntuottajien saavutettavuusosaamista koulutuksella ja ohjeistuksella, sekä tarjotaan tukipalveluita sisällöntuottajille.
- Videoiden tekstityksestä huolehditaan: videoiden tekstityspalvelun hankinta käynnistetään.
- Kansainvälisille opiskelijoille suunnattua viestintää kehitetään vastaamaan paremmin heidän erityistarpeisiinsa.
- Vahvistetaan opiskelijoiden digitaalista saavutettavuusosaamista läpäisyperiaatteella pitkien opintojen.
- Jatketaan ja systematisoidaan nykyisiä tukipalveluita eli ohjemateriaaleja ja eri yksiköiden tarjoamaa asiantuntijatukea.
- Yliopistoyhteisössä lisätään yhteistyötä ja verkostoitumista verkkomateriaalien saavutettavuuden tuen ja kehittämisen parissa.
- Kartoitetaan tutkielmien laatimisen julkaisuprosessin tämänhetkiset keskeiset ongelmat kohdat saavutettavuuden osalta ja joko ratkaistaan ne tai minimoidaan niistä aiheutuva haitta.

5 Rakennusten ja tilojen saavutettavuus.

Helsingin yliopiston tilojen ja kiinteistöjen kehittämisen ja ylläpidon tavoitteena on tarjota mahdollisimman yhdenvertaista ja syrjimätöntä toimintaympäristöä ja palveluita sen käyttäjille. Yliopiston toiminta tapahtuu useimmiten jossakin fyysisessä paikassa, ja tästä syystä yliopiston rakennuksilla ja tiloilla on tärkeä rooli yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisen toimintaympäristön ja palveluiden tuottamiseksi tarvitaan yhteistyötä niiden tuottamiseen osallistuvien yliopiston eri yksiköiden välillä. Helsingin yliopiston Tilat- ja kiinteistöt -toimiala ja Helsingin yliopiston kiinteistöpalvelut Oy (HY247) hallinnoivat ja kehittävät yliopiston käytössä olevia rakennuksia ja tiloja yhteistyössä käyttäjien ja muiden palvelutuottajien kanssa.

Tilojen ja kiinteistöjen näkökulmasta yhdenvertaisuutta voidaan tarkastella saavutettavuuden, esteettömyyden ja inklusiivisuuden näkökulmista seuraavasti:

- **Saavutettavuus** tavoittelee sitä, että rakennuksissa ja tiloissa esillä tai sähköisesti verkossa oleva tilatieto ja käyttöohjeet ovat ~~mahdollisimman~~ helposti lähestyttäviä käyttäjille, eli helposti löydettävissä ja ymmärrettävissä.
- **Esteettömyys** tavoittelee sitä, että rakennuksen ja sen tilojen käyttäjä voi yksilöllisistä ominaisuuksistaan riippumatta toimia siellä yhdenvertaisesti muiden käyttäjien kanssa esimerkiksi liikkumisen, kuulemisen, näkemisen ja ymmärtämisen suhteen.
- **Inklusiivisuus** tavoittelee käyttäjien monimuotoisuuden huomioimista niin että kaikki voivat tasa-arvoisesti osallistua toimintaan. Rakennetussa ympäristössä se liittyy esimerkiksi siihen, että millaisia sanoja tai symboleita käytetään opastuksessa ja ohjeissa, miten tilat on nimetty tai minkälaista visuaalista materiaalia tiloissa on esillä.

Saavutettavuus helpottaa rakennusten ja tilojen käyttöä

Helsingin yliopiston tilojen ja kiinteistöjen käyttöä ohjeistetaan sekä sähköisesti verkossa että suoraan tiloissa. Osa ohjeista on avoimesti kaikkien saatavilla ja osa tarkoitettu vain yliopistoyhteisön käyttöön ja löytyy kirjautumisen takana Flamma-Intranetissä.

Kaikille avoimelle tilavaraus.helsinki.fi -sivustolle on koottu kaikkien yliopiston yhteiskäyttöisten opetustilojen kuvaukset varusteluineen. Opetustilat on jaoteltu esteettömyyden näkökulmasta esteettömiksi, osittain esteelliseksi ja esteelliseksi. Yliopistoyhteisön käyttöön tarkoitettua opetustilojen käytön ohjeistusta löytyy Flammasta. Opetustilojen käyttöä on ohjeistettu myös suoraan opetustiloissa. Yliopiston tarjoamista itseopiskelutiloista löytyy kaikille avointa tietoa ja niiden käyttöä ohjeistetaan Opiskelu-palvelussa <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/oppimistilat> . Itseopiskelutilojen käyttöä on ohjeistettu myös suoraan tiloissa.

Yleisötilaisuuksia ja tapahtumia järjestettäessä tilaisuuden järjestäjän tulisi yhdenvertaisuuslain mukaisesti järjestää tilaisuus esteettömyysasetuksen täyttävissä tiloissa.

Uusien rakennusten esteettömyys nykyvaatimusten mukainen – vanhemmissa ratkaistaan tapauskohtaisesti

Helsingin yliopistolla on rakennuksia Helsingissä neljällä kampuksella keskustassa, Kumpulassa, Meilahdessa ja Viikissä. Näiden kampusten ulkopuolella on muun muassa tutkimusasemia. Kampusten rakennukset on rakennettu eri aikoina ja etenkin keskustakampuksella on paljon vanhempia suojeltuja rakennuksia. Kampuksia rakentaessa on noudatettu oman aikansa esteettömyysasetusta.

Vanhemmat rakennukset eivät kaikilta osin täytä nykyistä asetusta ja niistä voi löytyä esteellisiä ratkaisuja. Esteettömyyden lainsäädäntö ei ole takautuvaa eli se ei velvoita päivittämään vanhempien rakennusten esteettömyyttä vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Kuitenkin tilanteissa, joissa rakennuksen esteettömyys ei vastaa käyttäjien tarpeita pyritään tapauskohtaisesti löytämään mahdollisimman toimiva ratkaisu.

Uusien rakennusten tulee täyttää esteettömyysasetuksen vaatimukset. Vanhempien rakennusten peruskorjausten yhteydessä parannetaan myös niiden esteettömyyttä. Tällöin paikallisen rakennusvalvonnan ohjaamana arvioidaan sopivin ratkaisu kuhunkin tilanteeseen. Suunnittelussa sovelletaan esteettömyysasetusta ja suojelukohteissa Museovirasto osallistuu suunnitteluun.

Tämän tuloksena rakennuksista löytyy nykyisen esteettömyysasetuksen eri tasoisesti täyttäviä ratkaisuita. Poikkeuksia esteettömyysasetukseen saattaa olla esimerkiksi kynnyskorkeuksissa, luiskien pituuksissa ja kaltevuuksissa, sekä hisseissä.

Inklusiivisuus

Rakennusten ja tilojen ylläpidossa ja kehittämisessä pyritään yliopistoyhteisön monimuotoisuuden tasa-arvoiseen huomioimiseen. Käytännössä tämä näkyy mm. wc-tilojen opasteissa.

Toimenpiteet

- Yhteisen ymmärryksen lisääminen liittyen saavutettavan ja yhdenvertaisen toimintaympäristön ylläpitoon ja kehittämiseen.
- Sähköisesti verkosta löytyvän sisällön päivittäminen, yhtenäistäminen ja linkittäminen keskenään.
- Tilavaraustietojen täydentämisen ja laajentamisen valmistelu, mm. palvelukartan tai esteettömyyssovelluksen soveltuvuuden selvittäminen osaksi tilavaraustietoja.
- Tarkistetaan opetustilojen esteettömyyden määrittelykriteerit niin, että myös opettajien tarpeet otetaan huomioon.
- Opetustilojen yhtenäinen palvelukuvaus osana Oppimisen tilat -projektia.
- Toteutetaan pistekirjoitusopastus-pilotti Kielikeskuksen opetustiloissa.
- Toteutetaan induktiosilmukat-pilotti Porthania opetustiloissa.

6 Seuranta.

Saavutettavuussuunnitelman avulla toteutetaan yliopiston strategiaa. Suunnitelmaa seurataan osana yliopiston toiminnanohjaukseen kuuluvaa vuosittaista tavoitteiden toteutumisen raportointia ja tarkastelua.

- Yliopiston saavutettavuusryhmä seuraa saavutettavuussuunnitelman toteutumista.